

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 227. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-palladius03val-shoot-idm139651353530976/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

som den hellige Petrus scriffuer herlige udi sit andet sendinge ^{2 Petr. 1.}
 breff saa sigendis/ Vi efterfulde icke Floges Sabel/ der wi kund-
 gjorde eder vor Herris Jesu Christi Krafft oc tilkommelse.
 Men wi haffue self seet hans Herlighed/ der hand fick Ere
 5 oc priff aff Gud Sader/ formiddels en røst som stede til han-
 nem/ aff den store Herlighed i saa maade. Denne er min elste-
 lige Son/ i huilken ieg haffuer behagelighed.

* Oc wi hørde denne røst komme aff Himmelen/ der wi
 vaare met hannem/ paa det hellige Bierg. Det siger oc Lucas
 10 her. Der de opuogede/ da saa de hans Klarhed/ oc de tho
 Mend som stode hof hannem.

11r * Lader off der faar komme || S: Augustini ord ihu/ der ^{In. lib: de}
 som hand taler om tuende Opstandelser eller opueckelser/ Staa ^{Lut. 24:}
 sig op i den første opstandelse/ huo som icke vil fordømmis i
 15 den anden opstandelse/ hin (siger hand) er Sielsens/ oc denne
 er Legemens opstandelse.

Den Tiende prediken om S: Peders

ord oc ønske.

Texten.

20 **W**c det stede der de ginge bort/ fra hannem/ da suarede
 Peder/ oc sagde til Jesum/ Mestere oc Herre/ Det
 25 er || off gaat at vere her/ oc om du vilt/ da lad off
 gøre her tre Dolige/ dig en/ oc Mose en/ oc Eliæ en. Thi hand
 viste icke huad hand sagde/ fordi at de vaare forferdede aff
 25 redjel.

Der wi haffde hørt denne Histories omstandeligheder/
 oc huad denne Christi Forflarelse haffuer hiem at
 bære/ som ere disse merckelige hoffuit stæder/ om
 opstandelsen/ om det euige Liff/ om den Kaanst at kunde for-
 30 smaa synden/ døden/ Louen/ oc det aff den samtale/ som Mose
 oc Elias haffde met vor Herre Christo/ om hans vdgong/ som
 32r hand skulde fuldkomme i Hierusalem/ || det er/ om hans pine

oc død/ efter foriættelserne oc Propheterne/ som vaare gangne der om til forne etc. Der wi haffde (siger ieg) hørt dette/ da hørde wi nu sist der effter vdi neste predickē Apostlernis søffn/ oc der hoffs deris oc vor egen strøbelighed/ som Gud lider oc

5 taaler i sine vdualde.

* Nu ville wi høre deris øruaagenhed/ huad de sige til sinds om vor Herres Christi forklarelse/ den tid de vaagnede aff den Klarhed de saae/ oc aff den samtale/ de hørde Mose oc Elia haffue met vor Herre Christo.

10 * Saa siger Peder/ Det er oss gaat at vere her etc. Munden taler af hiertens offuerflødighed. Sand saa Mose der/ oc hørde hannem tale/ strax kom hannem Tabernackelen ihu/ Men Marcus siger/ at hand viste icke huad hand || sagde thi

15 * Vdi disse ord settis oss besynderlige thu frycker saare/ det ene aff Louen som oss bør at bekende oc at sty/ det andet/ aff Euangelium/ som oss bør at gribe fat paa oc efterfølge.

* Oc baade dele vdi Peder/ som en part far vild her oc en part mener ret/ Der saar ville wi først høre Peders vraange

20 mening/ oc siden hans rette mening.

* Peder haffde lidet til forne hørt vor Herre Christum tale oc predickē om sin pine oc død. Ja hand haffde raadt hannem der fra til forne/ at det skulde icke ske/ oc alligeuel hand fick

25 dog synis hand her at haffue den samme fryct oc at raade atter igen Christum fra sin | pine oc død/ aff denne aarsage/

30 at hand fick denne Vrefulde oc vnderlige forklarelse at see/ hand lagde sig effter (siger Chrysostomus) at ville drage Christum fra den forsmødelige Kaarsens død/ som hand vilde

35 sige/ her er bedre at vere/ end at opstige til Hierusalem til hine Phariseer/ Schrifftkloge oc Prestehøffdinge/ som ville haffue død paa dig/ det er bedre at du bliffuer her vdi ære oc herlighed hoffs Mose oc Elias/ end at du der skal antuordis hen i Hedningernis hender oc ihuelas/ her samtycker Origenes at

40 dette skal vere meningen paa disse ord/ oc det er troligt/ at Peder haffde end da den fryct i sit herte oc forferdelse for

den forsmædelige Kaarffens død/ oc at disse ord flyde der vdaff.

* Der faare paamindis wi her om vor nature oc om Fiødsens mening || som vil gerne til ære/ men icke ved Kaarffit. 30
 Mose oc Elias tale om Kaarffit oc om døden/ men Peder ved 5
 inted der om at sige/ lige som den der flyer Kaarffit/ der faare
 taler hand efon om Ære oc Herlighed/ Saa gør Kødets/ det
 søger sit beste/ sin profite/ nytte oc gaffn/ Saa gjorde Zebedei
 Sønnen oc deris Moder/ der hun saa sagde til Christum. Sig/
 at disse mine tho Sønnen skulle sīde/ den ene hofst din høyre/ 10
 den anden hofst din venstre sīde/ vdi dit Rige. Saa lader Kødets
 Kaarffit fare/ oc søger effter ære oc glede.

* Men det skal spægis/ temmis oc ydmygis vnder Kaarffit.
 Peder viste icke huad hand sagde/ hand skulde haffue vent sin
 mund om oc sagt saa. 15

* Det er off icke gaat at vere her/ min Herre/ men at du
 vandrer til || Hierusalem oc bliffuer der din Sader lydige indtil 34
 døden/ Ja indtil Kaarffens død/ oc lader dig ihjelsla for men-
 nisfens saligheds skyld/ oc indgaar saa ved Kaarffit i din Ære
 oc Herlighed. 20

* Men her viste Peder inted aff/ der faar flyer hand Kaarffit
 oc søger effter ære/ Ja hand gaar lenger frem i sin vrang-
 mening/ til det som icke sømmer en Apostel at gøre/ i det hand
 vil berede oc oprette nogle Tabernacler eller bolige til Chri-
 stum/ Mose oc Elias/ alligeuel at de talede aldri it ord der 25
 om Tabernacler at bygge/ det sagde oc gjorde Peder aff sin
 vanuittighed oc wforstandighed/ Gud giffuet/ at der icke vaare
 mange paa denne dag/ som det samme acte at gøre aff ret
 ondsfab.

* Peder vilde effter sin mening rette Mose Lou oc stic 30
 paa søder || igen/ huilken Christus haffde affpredicket/ i det 34
 hand vil haffue ny tabernacler met deris manering oc væsen.
 Huad gøre nu de andet i dag/ som forlade det salige Guds
 ord oc ville oprette igen paa ny/ huad der er retsindelige aff-
 predicket her til i Passuedømmet/ vere sig Messer/ Closter leffnit/ 35
 pilgrims ferde/ affladz breff/ Rosenkrantz oc andet saadant.

* Christus vilde drage Peder fra Mose til sig/ saa gaar
 Peder til tuert imod oc vil drage Christum til Mose met sig/
 Vort embede er i dag at drage de fattige forlidde Christne fra
 Passuen oc til vor Herre Christum/ saa findes dog hoff off/ de
 som drage fra Christo oc tilbage igen til Passuen/ til dem skal
 mand sige (som her staar scressuit om Peder at hand viste icke
 huad hand sagde) i vide icke huad i sige || eller gøre/ det er idel
 løgen i hassue forhender/ oc hører Satan oc icke Christo/ til/

Sal: 5.

Ja som Paulus siger. I hassue inted met Christo at gøre/
 Christus gaffner eder inted i ere faldne fra Naaden. Sagde
 Paulus det til dem som vilde til bage til Mose oc til Louen
 igen/ huad monne hand nu ville sige til dem/ som ville til
 bage til Passuedomet igen/ som de vilde til hine Fodgryder i
 Egipten?

* Fordi at lige som Peder vilde bygge Christo Mose oc
 Eliæ Tabernackler mod fuld/ regen oc vilde Diur/ saa ville
 oc saa hine/ som retferdige gøre sig selff/ bygge til Christum oc
 til helligen (som leffue til sammen vdi Himmelen) Tabernackel/
 det er/ Kirker oc Closter/ mod døden/ fordømmelsen/ graad
 oc tende gnidzel/ oc lige som Peder vilde søge sit eget gaffn der
 met || paa Thabor bierg/ saa ville oc disse/ men det er icke den
 rette vey til ære/ herlighed oc glede. Thi Christus gick ind i it
 videre Tabernackel oc Bolig/ som icke vaar giort met haand.
 Lader off der saare lære/ først at bære Kaarstt/ oc der nest
 at ingaa i æren/ oc at alle menniske skulle først dø/ oc at Dom-
 men skal komme siden der efter/ disligeste/ at wi icke hassue
 her nogen Stad som vi skulle bliffue vdi.

Seb: 9.

* Det andet stycke vdi Peders ord/ er den sande Euangelii
 glede/ som er/ at vere hoff Christum. Fordi at der Peder met
 de andre seer at Christus bliffuer forklaret/ da gleder hand sig/
 Ja/ som S: Augustinus siger/ hand bleff drucken aff glede/ i
 det hand stck en smag aff det euige liff/ oc raaber der saare oc
 siger/ Det er off gaat at vere her/ som hand vilde saa sige/ nu
 ere wi || i Himmelen/ Nu ere wi i Paradis/ her ville wi vere/
 her ville wi forløste off. Thi wi hassue ingen anden glæde be-
 hoff/ det er nock Herre at wi see dig/ wi velle mettis aff denne

Sødhed/ fordi/ der som wi haffue dig/ da fødte wi inted om
Simmel oc Jord.

* Den gode Petrus/ saa efon den Klarhed met sine legem-
lige øyen/ oc hand forsøgte selff inted der aff/ hand smagede
5 efon en eniste draabe Sonning der aff/ oc begyndte straf at
fedis ved alting/ gaff offuer sine garn/ biering oc næring/ Ja
den gantste Verden/ oc vilde efon aleniste bliffue met Christo/
Mose oc Elia.

* Suad vil der bliffue aff/ naat wi faa det samme at see/
10 befinde oc fornemme paa oss selff/ oc wi skulle omgaas met de
66 mange maal tusinde helligen || vdi den euige sødhed oc glede.
Ja det som vore øyen icke haffue seet.

* Denne Sødhed smagede S: Agatha/ S: laurentius S:
Vincentius oc alle hellige Martyres. Ja den hellige Paulus
15 haffde en smag der aff den tid hand sagde/ ieg begerer at for-
løslis oc vere hoss vor Herre Jesum Christum. Oc dette er det
hand oc saa paaminder oss/ oc siger. Tager en smag aff det
der er her offuen til/ der som Christus er hoss Gud Fadens
høyre haand.

20 * Her rober S: Staffen oc siger. O Herre Jesu annamme
min Mand.

* Hiffit borte vdi det euige Liff/ faa wi saa stor oc vsigelig
glede/ at wi forglemme al denne Verdens glede oc velsøst/ oc
da skulle wi icke tale met Mose oc Elia aleniste/ men met alle ||
67r 25 Gudz vdualde Børn/ oc sige/ vdi Verden haffde wi trengsel/
hunger/ tørst/ forfølgelse etc. men her er gaat at vere.

* Lader oss fordi lære vdi denne Histori/ vdi dette exempel
at forsmaa dette neruerendis liff oc leffnit oc stunde did hen/
Ja gøre oss it ordsprock der aff/ oc sige saa. Her vdi dette Liff
30 er icke gaat at vere/ end dog at Verden/ som leffuer i sine syn-
der tencker langt anderledis/ oc mener at her er gaat nock/ oc
det er oc saa gaat nock til dem/ effterdi de skulle siden sige i
selfsuede. Her er icke gaat at vere/ om de rette icke deris leffnit
dissimellem/ oc end met det første/ heller i dag en i morgen.

35 Exempel haffue de saar sig/ vdi den rige Mand oc den fattige
Lazaro. Lazaro syntis at her vaar icke gaat at vere i denne Lucæ: 16.

Verden/ for hand stundede hen til det enige lifff/ Men den rige
 Mand holt al || denne Verdsens veløst for gaat/ effterdi hand ⁵⁷⁰
 ventede sig verre oc icke bedre/ som der bleff sagt til hannem
 i pinen/ min Søn kom ihu/ at du anammede det gode i din
 liffs tid/ oc Lazarus det onde/ Nu er bladet omkæst/ hand er ⁵
 nu i gleden oc du i pinen. Du mistet nu draaben for du vilde
 icke giffue krummen etc. hand siger nu/ her er gaat at vere/
 Men om der er gaat/ som du est eller ey/ kendis vel der paa/
 at du vilt icke haffue dine fem brødre did til dig/ at du skalt
 icke haffue mere ont aff dem end du haffuer. Thi de skulle ¹⁰
 saa større pine i Heluede/ som haffue bedraget oc forført andre/
 end den menige fordømte hob. Der saare er det høy tid/ at wi
 gøre forskel imellem huilt oc fort/ imellem det gode oc
 det onde/ som Esaias bander dem
 der det icke gøre. || ¹⁵

Den ellefte prediæen. Oc her begyndis ⁵⁸¹
 den anden part aff denne Histori.

Terten.

Der hand nu saa talede disse ord/ see/ da bleff der en
 klar Sky/ oc omfringskuggede dem/ oc de fryctede ²⁰
 der de ginge ind i Skyen.

Ser følger nu den anden part aff denne Histori/ om vor
 Herris Jesu Christi Guddom/ Thi der Apostlene haffde
 seet vor Herris Christi mandoms forklarelse/ da vaar
 det || oc behoff at gøre dem vise paa hans Guddom. ^{25 580}

* Der Mose oc Elias vaare nu borte/ oc den samtale met
 vor Herre Christo om hans vdgong haffde ende. See/ da
 komme straf tho andre Personer ned fra Himmelen/ som
 vaare den hellig Mand vdi en klar sky/ oc Gud Sader selff/
 som loed sin røst oc stemme höris der/ oc hand bar vidnis- ³⁰
 byrd om sin Fære Søns Guddom. De haffde da seet Christi
 forklarelse/ oc hørt Mosen oc Eliam tale. Nu følger det tredie